

Stjärneholms slottsruin

Ruinerna av Stjerneholms slott ligger på en holme i den s k Stjerneholmssjön.

Slottet anlades av allt att döma omkring 1550 av riksrådet Mogens Gyldenstjerne som vid samma tid var invecklad i en häftig arvvist med svågern Jakob Sparre på Svaneholm. Slottet övergavs emellertid redan under 1610-talet och omtalas 1624 som "alldes ödelagt".

Slottet har haft ansevärda dimensioner och uppenbarligen varit byggt i en öppen fyrkant. Placeringen på en ö i den lilla sjön strax norr om Lillesjön har naturligtvis betingats av försvarssynpunkt men på grund av sjöns relativt höga stränder måste det försvarstekniska läget trots allt varit relativt dåligt. Namnet Stjerneholm är okänt innan gården uppträder som herr Mogen Gyldenstiernes sätesgård och det är uppenbart att namnet är en skapelse av honom och följaktligen kan tolkas som (Gylden) Stjerneholm. I våra dagar är ruinholmen nästan helt igenvuxen. Vallgravar, källare och byggnadsgrunder på en halvmeters höjd är de mest påtagliga lämningarna efter Mogens Gyldenstiernes slott.

Svaneholms slott

Renässansborg från 1530. Slottet byggdes ca 1530 av det danska riksrådet Mourids Jepsen Sparre på en med ekstockar förstärkt holme i Svaneholmssjön och hade då endast landförbindelse genom en lång landbrygga. Slottet är en fyrkantig renässansborg i rött tegel, vars längor tillkommit vid olika tidpunkter.

Slottets exteriör och interiör

Vid 1600-talets slut påbörjade dåvarande ägaren av godset Axel Gyllenstierna ett stort arbete i att förändra slottets exteriör till italiensk barock. Resultatet blev den nuvarande sydöstra längan, där man byggde på två blindvåningar, så att den utåt fick fem våningar hög fasad som är krönt av en kraftig kornich med ett balusterverk av skorstensliknande murklackar. En av de mer färgstarka ägarna under svensk tid var den radikale samhällsreformatorn Rutger Macklean som genast efter sitt tillträde till Svaneholm 1782 genomförde en rad reformer som haft stor betydelse för den utveckling som lett fram till vår nuvarande samhällsstruktur genom att han införde bl.a. enskiftet i Sverige. Friherre Macklean lät även fylla igen vallgravarna så att borgholmen fick fast landförbindelse. Svaneholms siste ägare Carl Augustin Ehrensvärd lät på 1930-talet renovera och modernisera slottet.

Museum och strövstig

Nästan genast efter att denna renovering slutförts dog Ehrensvärd och slottet övergick till att bli museum. Det innehåller idag högrestands- och allmogevärdningar och särskilda miljöer såsom Mackleanrummet, Ehrensvärdska våningen, skolmuseum, lanthandel och dessutom samlingar av vapen, textilier och konst. I de vackra omgivningarna kan man gå Svaneholmsrundan, en strövstig som går runt sjön. Det är slottsägarnas gamla jaktstig från sekelskiftet.

Zimmermans backe

Ett naturreservat på ca tre hektar

Den är till största delen uppbyggd av snedställda skikt av morän omväxlande med grus och lera. Backen är tolkad som en ändmorän, hopskjuten av en is från sydöst. Toppen ligger på 82 meter över havet. Backen har blivit en symbol för Skurup med den tyska lönn som växer på toppen

Johanna Muséet

På Johanna Muséet finns en stor samling av föremål att beskåda.

På muséet hittar man välrenoverade veteranbilar, motorcyklar, cyklar och ett stort antal av allehanda tekniska prylar, såväl som vanliga bruksföremål från gången tid. Vid besök på Johanna Muséet får man njuta av tonerna från det stora marknadspositivet och jukeboxens föregångare, musikmaskinen. Specialutställningar: I muséet finns också en specialutställning om "Stålfarfar" Gustaf Håkansson. Gustaf Håkansson blev känd när han cyklade "Sverigeloppet" 1951 mellan Haparanda och Ystad 66 år gammal. Även när han som 74-åring cyklade 650 mil till Jerusalem 1959. Även Sveriges äldsta bil "Cederholmaren" finns på muséet. Världens äldsta serietillverkade elbil, tillverkad i Tyskland 1919, det enda exemplaret i Sverige, av den första serien finns på Johannamuseet.

Näsbyholmssjön

En återskapad sjö som en gång i tiden var en av Skånes största sjöar.

Näsbyholmssjön var en gång i tiden en av Skånes största sjöar, just där Romeleåsen och Sydvästskånska backlandets boksogar övergår i den böljande slätten. När man på 1860-talet behövde

mera betesmark torrlades den ca 500 ha stora sjön. Våren 2004 återinvigdes den återskapade Svenstorpssjön, den sydöstra delen av den forna sjön - idag ca 45 ha motsvarande 90 fotbollsplaner. Återskapandet av en del av den gamla Näsbyholmssjön återställer landskapet så att Näsbyholmssjön återfår sin ekologiskt funktionella kapacitet. Detta är den största landskapsomändringen på Söderslätt i Skåne i modern tid! Näsbyholmssjön i sin nya skepnad är inget avslutat kapitel utan bara en början till en ny långsam och länge pågående förändring av landskapet, med markflora, trädvegetation, fågelliv, insekter, vilt, vattendjur och inte minst boende i närheten och det sociala livet i markerna. Tre borgar, Gerdslunda i väster, Stjärneholm i norr och Näsbyholm i söder låg under medeltiden vid den dåvarande Näsbyholmssjöns stränder. På Näsbyholms ägor anlades 1850 Sveriges första fasaneri och fortfarande kläcks tusentals fasaner årligen på godset. Den stora mängden fasaner och den rika förekomsten av vilt och smågnagare gör att det året runt finns mycket rovfåglar i markerna kring Näsbyholm. Gräsand, vigg, sothöna, gråhakedopping, gravand, knölsvan, grågåås, skrattmå, vigg, brunand, skedand, snatterand och rörhöna häckar vid sjön. De flesta stränderna lockar till sig vadare som strandskata, rödbena, mindre och större strandpipare samt tofsvipa. Under höst och vinter utgör markerna kring Näsbyholm ett attraktivt område för rovfåglar. Ormvråk, fjällvråk, glada, tornfalk, duvhök och sparvhök ses regelbundet liksom kungsörn och havsörn. Ibland kan ovanligare arter som större och mindre skrikörn, stäppörn, brunglada, aftonfalk och pilgrimsfalk ses vid sjön. Här finns också ett storkhågn

Bronsåldershögarna i Vemmenhögsbygden

De många bronsåldershögarna erinrar om att trakten varit bebodd och odlad i årtusenden.

Mellan Östra Vemmenhög och Tullstorp finns ett komplex av bronsåldershögar, de s k Vemmenhögar. Tre högar ligger norr om Landsvägen, tre söder om och däremellan Galgebacken - häradets gamla avrättningsplats. På dess topp har det funnits både galge, hjul och på norrsidan en stupstock. Sista avrättningen ägde rum 1874 då två rånmördare halshöggs.

I en av högarna norr om Landsvägen lär en hövding vid namn Vemund/Vämund ligga begravnen. Det var han som fick namnge de båda byar som växte upp på var sin sida om hans grav - Östra och Västra Vemmenhög.

Västra Vemmenhögs kyrka

Kyrkan med sitt vackra gråstenstorn byggdes år 1810 av bönderna i byn.

I det vackra tornet ljunder än idag kyrkklockan som är gjuten 1793. Av den gamla kyrkan från 1200-talet finns inget kvar. Den revs och ersattes 1868 av den nuvarande kyrkan som ligger vackert på en kulle mitt i byn. Orgeln installerades 1880 och är byggd av V. A. Lundahl som var en känd orgeltillverkare från Malmö. Den renoverades 1981 och är den enda orgel i sitt slag som är helt i originalutförande.

Östra Vemmenhögs kyrka

1100-tals kyrka som är äldre än vad den ser ut att vara.

Kyrkan var från början ett enkelt hus med platt tak. Dopfunten av skånsk sandsten finns kvar från den tiden och gör att man kan datera kyrkan till 1100-talet. Valven är byggda i rundbågstil betydligt senare. År 1580 byggdes gravkoret, där många av de gamla invånarna på godset Dybeck (Gyllenstierna, Marrsvin, Ehrensparre och Gyllenkrok) ligger begravda. Godset som ägde hela socknen har haft stor påverkan på utsmyckningen av kyrkan genom stora donationer. År 1743 byggdes kyrkan ut med korsarmar och 1860 ersatte man trappgavlarna med det nuvarande spetsiga tornet.

Herremannabron i Östra Vemmenhög

Broarna i Östra Vemmenhög ger tillfälle att på en och samma plats få en inblick i en del av brobyggandets utveckling - från sten till betong.

Den gamla bron är en vacker stenvalvsbro i två spann byggd i kallmursteknik d.v.s stenarna är sammanfogade utan bindemedel. Som en förstärkningsåtgärd har murbruk senare pressats in i fogarna. Bron byggdes ca 1850 över Dybäckens äldre sträckning - ån är numera omledd i en kanal. Tidigare fanns här ett vadställe, 1600-talskartorna talar om Herremannavadet. När bron byggdes fick den heta Herremannavadsbron, vilket snart förkortades till Herremannabron. "Herrarna" i fråga kan vara ägarna av näraliggande storgodset Dybäck. Fram till 1980 var Herremannabron den naturliga inkörsporten till byn. Då fick vägen däröver, en bit av den gamla grusade landsvägen stängas av eftersom bron inte längre höll för trafik. Istället gjordes en ny och tvärare infart väster om bron. Intill Herremannabron finns det idag ytterligare två broar, byggda i betong 1926 respektive 1987. De båda nya broarna är s k plattrambroar, brobanan och landfästena kan inte rubbas i förhållande till varandra utan bildar tillsammans en styv ram. Plattrambroarna är den i våra dagar helt dominerande brotypen.

Dybäcks slott

Slottet är Sveriges sydligaste belägna herresäte med byggnader från 1400-1500-talen.

Det mest karakteristiska och stilhistoriskt intressanta med Dybäcks slott är att det representerar flera olika stilar; gotik, renässans och barock smälter samman slottsanläggningen.

Den äldsta delen är ett trappgavel försett 1400-talshus, vid 1500-talets början tillkom ett torn i den sydöstra delen som senare försågs med ett åttakantigt traptorn.

Abbekås

Ett litet gemytligt fiskeläge med fiskare, båtar och gästhamn.

Området kring Abbekås har varit bebott sedan 3.000 år f.Kr. Trakten är särskilt rik på fynd från stenåldern och andra förhistoriska perioder. Själva fiskeläget blev en populär bosättningsplats under tidig Hansaperiod 1100-1300-talen. I mitten på 1500-talet blev Abbekås fiskeläge, dvs att fiskarna blev bofasta.

En svår storm härjade 1872 och den svepte med sig en del av de hus som låg närmast hamnen. Vattenståndet steg till ca 3.5 m över det normala vattenståndet. Man kan fortfarande se husens stengrunder ute i havet, de liknar rester av hamnpirar. 1874 byggdes sedan stenbryggan, två pirar samt vågbrytare. Tio år senare startade man med att bygga ut hamnen efter det att Kungl. Majt. Oscar II beviljat ett statsbidrag

Ett stort magasin byggdes i hamnområdet av Stålhammar Petersson. Det var ett handelshus för timmer, kol, ved och tjära. Det har även funnits en cikoriafabrik vid hamnen byggd 1880 och sägs vara Sveriges enda. Cikoria roten torkades, brändes och plattades ut- s.k surrogatkaffe. Företaget Bongs startade en grönsaksodling, under 1920-30-talen sadlade man om och det blev i stället en fiskkonservfabrik belägen i hamnområdet. Dock existerar den inte längre.

Under andra världskriget fick fisket stor betydelse. Fiskarna hade full sysselsättning och folk stod på kö ända från hamnen upp till kustvägen för att köpa fisk. På 1960-talet upphörde sillfisket och vi har idag endast ett fåtal yrkesfiskare kvar.

Fågelintresserade kan se fåglar som kärrensnäppa, kustsnäppa, sporsnäppa, brushane, häger mfl För den fiskeintresserade mynnar Skivarpsån i Östersjön strax öster om Abbekås. Från mynningen får man fiska två km uppströms och man kan få havsöring, regnbågsforell, abborre och t.ex gädda på kroken! I närheten av ån finns kultur beteshagar. Ingenstans i Sverige finns så många vilda rosor arter samlade. Här växer bl.a nyponros, stenros, åkerros och äppelros.

Skivarps mölla

En holländsk mölla som blev den sista på Söderslätt med tre par kvarnstenar, sikt och kross. Varje vinge hade 20 alnars vindfång, vilket gör 28 meter mellan vingpetsarna.

På Möllebacken har det funnits kvarn länge och denna placerades naturligt nog på höjden utan lä för vinden. 1852 brann kvarnen en blåsig oktobernatt ner till grunden. Samma oktoberstorm hade strandsatt en trälastad skuta utanför Abbekås och av strandgodset som bestod av fullvärdigt, kärnfriskt norrlandstimmer så byggde man denna holländska mölla som blev en verklig sevärdhet på Söderslätt.